Nejčastější dotazy od povinných osob[1] ke sběru dat prostřednictvím systému Elektronického sběru dat (ESD)

Přehled otázek:

Proč je povinné přihlášení do systému ESD pouze ověřením elektronické identity?

Co dělat při potížích při přihlašování prostřednictvím Portálu Identity občana (např. pokud se objevuje chybové hlášení)?

Jaké má uživatel systému ESD uvést státní občanství, disponuje-li více státními občanstvími?

K jakému datu se vyplňují údaje k jednotlivým ukazatelům v přiděleném formuláři? Jaký je rozdíl mezi stavovými a tokovými údaji?

Je nutné vyplnit i části formuláře, které se nevztahují k předmětu podnikání povinné osoby, např. uvedením nulových hodnot?

Je možné odevzdat formulář s červeně podbarvenými poli?

Je možné nesouhlasit se zpracováním předávaných informací?

Pokud jsou odevzdávaná data označena jako obchodní tajemství, jak Úřad dále postupuje?

Jak postupovat, pokud povinná osoba nedisponuje v době odevzdání formulářů (v termínu pro odevzdání) všemi požadovanými informacemi, popř. podklady k vyplnění některých údajů (např. účetní závěrka je k dispozici až v červnu)?

Po otevření webového (online) formuláře do žádného z polí nelze vepsat žádné údaje (= znaky). Co může být příčinou a jaké existuje řešení?

Kdo povinné osobě uhradí náklady spojené se zpracováním údajů a vyplňováním elektronických formulářů?

Co dělat, když povinná osoba ve sledovaném období podnikatelskou komunikační činnost ukončila nebo přerušila? Je nutné i v takovém případě odevzdat přidělený formulář?

Jak vyplnit ukazatele o účastnících a tržbách za službu rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu sledovaných v sekci 6 formuláře ART?

[1] Povinnou osobou v tomto dokumentu se rozumí povinná osoba podle § 114 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

Proč je povinné přihlášení do systému ESD pouze ověřením elektronické identity?	Povinnost podnikatelů v elektronických komunikacích poskytovat Českému telekomunikačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) údaje prostřednictvím systému ESD je založena v ustanovení § 115 odst. 2 a 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto ustanovení Úřad vydal vyhlášku č. 52/2022 Sb., o technických a organizačních podmínkách používání programové aplikace a elektronického formuláře pro sběr dat v oblasti elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška stanoví technické a organizační podmínky používání programové aplikace a elektronického formuláře, zejména požadavky na registraci osoby pro přístup do programové aplikace a na určení oprávněné osoby pro předávání požadovaných údajů, a odkaz na internetovou stránku pro přístup do programové aplikace a elektronického formuláře. V § 2 odst. 5 vyhlášky je uvedeno následující: *„Oprávněná osoba a jí pověřená fyzická osoba se do systému přihlašuje s využitím prostředku elektronické identifikace prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace alespoň s úrovní záruky značná. Pokud oprávněná osoba nebo jí pověřená fyzická osoba není občanem státu, který oznámil systém elektronické identifikace podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, přihlašuje se do systému přihlašovacím jménem a heslem.“.* Přímo použitelným předpisem EU je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „nařízení eIDAS“). Ustanovení § 2 odst. 5 výše uvedené vyhlášky nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2023. Ostatní části vyhlášky pak nabyly účinnosti již dnem 1. dubna 2022. Co se týče obecné úpravy problematiky elektronické identifikace, právní základ představuje zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, který ve svém § 2 stanoví následující: „Vyžaduje-li právní předpis nebo výkon působnosti prokázání totožnosti, lze umožnit prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace.“. Povinnost Úřadu vyžadovat v tomto konkrétním případě elektronického systému sběru dat ESD použití prostředku elektronické identifikace vyplývá z výše uvedeného ustanovení zákona č. 250/2017 Sb. Vyhláška č. 52/2022 Sb. tak v návaznosti na povinnost stanovenou zákonem o elektronických komunikacích (jedná se tedy o povinnost stanovenou zákonem) využívat elektronický systém ESD již jen konkretizuje úroveň záruky prostředku elektronické identifikace prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Úřad je tedy povinen vyžadovat ověření identity prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace, neboť jako orgán veřejné moci v souvislosti s plněním povinnosti podnikatelů v elektronických

	komunikacích poskytovat údaje prostřednictvím systému ESD musí mít najisto postaveno, která konkrétní fyzická osoba úkon učinila. Z výše uvedených informací vyplývá, že s účinností od 1. ledna 2023 je každá oprávněná či pověřená osoba pro systém ESD (za danou povinnou osobu), pokud je občanem státu, který implementoval nařízení eIDAS, povinna využívat pro přístup do systému ESD kvalifikovaný prostředek, tj. využívat přihlášení pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace Portálu Identity občana. Jiný způsob v tomto případě není možné využít. Pro úspěšné přihlášení do systému ESD je nezbytné na Portálu Identity občana udělit souhlas k využití identifikačních údajů (v případě občanů ČR alespoň příjmení, jméno, číslo dokladu a typ dokladu nebo příjmení, jméno, datum narození a adresa místa trvalého pobytu). Pouze občané států, které nařízení eIDAS neimplementovaly, se mohou přihlašovat pomocí přihlašovacího jména a hesla.
Co dělat při potížích při přihlašování prostřednictvím Portálu Identity občana (např. pokud se objevuje chybové hlášení)?	Přihlašování do systému ESD prostřednictvím ověření elektronické identity (Portálu Identity občana) je nezbytné zahájit na úvodní straně systému ESD po stisknutí tlačítka „Přihlásit se“, kdy dojde k přesměrování na Portál Identity občana a k zobrazení výběru přihlašovacích prostředků (např. Mobilní klíč eGovernmentu, eObčanka či bankovní identita). Potíže může způsobovat např. vstup na webovou stránku systému ESD z uložené záložky. Pro přihlašování je vhodné používat nejlépe prohlížeče Google Chrome, Mozilla Firefox, případně Microsoft Edge. Pro MacOS není vhodné používat prohlížeč Safari. Před dalším pokusem o přihlášení je při potížích vhodné smazat cookies a dočasné soubory internetu v prohlížeči, případně otevřít prohlížeč v novém anonymním okně. Současně je doporučeno zkontrolovat, zda není spuštěna ochrana prohlížeče/počítače, jako je např. Kaspersky Internet Security, BitDefender apod., v některých případech pomůže její pozastavení. Pokud potíže přetrvávají, lze kontaktovat podporu Portálu Identity občana, případně se obrátit přímo na poskytovatele svého identifikačního prostředku. V případě, že se objeví potíže s přihlášením do systému ESD až po ověření a odsouhlasení využití identifikačních údajů prostřednictvím Portálu Identity občana, lze kontaktovat pracovníky Úřadu na e-mailové adrese monitoringtrhu@ctu.gov.cz spolu s kopií obrazovky s chybou a uvedením data a času tohoto neúspěšného přihlášení.
Jaké má uživatel systému ESD uvést státní občanství, disponuje-li více státními občanstvími?	Je-li uživatel systému ESD občanem alespoň jednoho státu, který oznámil systém elektronické identifikace, je tato osoba povinná uvést občanství tohoto státu a přihlásit se s využitím odpovídajícího prostředku elektronické identifikace. Povinnost přihlášení občanů ČR pouze pomocí elektronické identity vyplývá z ustanovení § 2 odst. 5 vyhlášky č. 52/2022 Sb., o technických a organizačních podmínkách používání

	programové aplikace a elektronického formuláře pro sběr dat v oblasti elektronických komunikací, které stanoví, že oprávněná osoba a jí pověřená fyzická osoba se do systému přihlašuje s využitím prostředku elektronické identifikace prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace alespoň s úrovní záruky značná. Pouze v případě, že oprávněná osoba nebo jí pověřená fyzická osoba není občanem státu, který oznámil systém elektronické identifikace podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, resp. je výlučně občanem států, které systém elektronické identifikace neoznámily, přihlašuje se do systému přihlašovacím jménem a heslem.
K jakému datu se vyplňují údaje k jednotlivým ukazatelům v přiděleném formuláři? Jaký je rozdíl mezi stavovými a tokovými údaji?	Formuláře se ve smyslu § 115 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích vyplňují prostřednictvím programové aplikace, kterou je systém ESD, 2x ročně, a to za období od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 1. do 31. 12. Sledované období je uvedeno v horní části každého formuláře přiděleného v systému ESD. Ve formuláři se vyplňují dva typy ukazatelů/údajů: stavové a tokové údaje. Požadované stavové údaje (např. počet účastnických stanic, počet přístupů k internetu a počet pronajatých okruhů) se vyplňují jako stav k poslednímu dni sledovaného období (tedy k 30. 6. a 31. 12.). U tokových údajů (např. počet minut a SMS, objem přenesených dat, tržby a investice) se vyplňuje souhrnný údaj za celé sledované období.
Je nutné vyplnit i části formuláře, které se nevztahují k předmětu podnikání povinné osoby, např. uvedením nulových hodnot?	Povinná osoba vyplní v přiděleném formuláři údaje pouze k ukazatelům, které se vztahují k jí poskytovaným službám či zajišťovaným sítím. Ostatní ukazatele není nutné vyplňovat nulovými hodnotami, postačí je ponechat prázdné. Příklad: Pokud povinná osoba poskytuje pouze službu přístupu k internetu prostřednictvím bezdrátového přístupu ve volných pásmech koncovému uživateli, pak vyplní v sekci 2. Služba přístupu k internetu v pevném místě, v maloobchodní části pouze řádky vztahující se k uvedené technologické kategorii, příp. ukazatele, které jsou společné pro všechny technologické kategorie (např. celkový objem přenesených dat v GB). Ostatní řádky vztahující se např. k technologické kategorii xDSL, bezdrátovému přístupu v licencovaných pásmech, sítím kabelové televize, FTTH, FTTB atd. ponechá prázdné. Stejně tak ponechá prázdnou i celou velkoobchodní část této sekce.
Je možné odevzdat formulář s červeně podbarvenými poli?	Červeně podbarvená pole indikují automaticky identifikovanou logickou chybu dat vyplněných ve formuláři. Bližší informace, resp. popis chyby je uveden v upozornění, které se po kliknutí do červeně podbarveného pole zobrazí v pravé části formuláře v rámečku označeném CHYBA. Nastavení indikací chybného vyplnění vychází z nejčastějších případů vyplňování formuláře. Z tohoto důvodu může dojít k situaci, kdy ve specifických a odůvodněných případech bude formulář vyplněn správně i při indikaci chybného vyplnění. V těchto případech lze formulář odevzdat i s červeně podbarvenými poli, je však nezbytné do poznámky na konci formuláře uvést vysvětlení, tj. např. specifika poskytovaných služeb či obchodního modelu apod.

	Při prvním odevzdání formuláře dojde na základě automaticky identifikovaných chyb (červeně podbarvených polí) k jeho vrácení systémem ESD k opravě či doplnění. Pokud se jedná o odůvodněný případ (viz výše), postačí doplnit vysvětlující poznámku (pokud formulář takovou poznámku dosud neobsahuje) a formulář opětovně odevzdat.
Je možné nesouhlasit se zpracováním předávaných informací?	Úřad je zmocněn údaje předané povinnou osobou uchovávat i zpracovávat, a to i bez vysloveného souhlasu povinné osoby, jakož i v případě, že povinná osoba do formuláře výslovně uvede, že nesouhlasí s dalším zpracováním předaných údajů. Úřad je současně podle § 115 odst. 9 zákona o elektronických komunikacích povinen chránit předané informace, podklady a údaje před zneužitím.
Pokud jsou odevzdávaná data označena jako obchodní tajemství, jak Úřad dále postupuje?	Ve formuláři je možné pomocí funkčních tlačítek označovat vyplněné údaje jako obchodní tajemství. Aby nebylo označení obchodním tajemstvím zneužito a aby byl naplněn účel sběru dat v plném rozsahu, posuzuje Úřad, zda jsou kumulativně naplněny všechny znaky obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb.). Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení. Pokud není naplněn některý z definičních znaků obchodního tajemství, tedy např. pokud jsou služby veřejně nabízeny, a tyto informace jsou veřejně prezentovány samotnými povinnými osobami, případně uváděny např. ve srovnávacím nástroji provozovaném Úřadem podle § 66a zákona o elektronických komunikacích, nelze považovat označení jako obchodní tajemství za relevantní a Úřad nemá povinnost s předmětnými informacemi jako s obchodním tajemstvím nakládat. V opačném případě s odevzdanými údaji Úřad jako s obchodním tajemstvím nakládá.
Jak postupovat, pokud povinná osoba nedisponuje v době odevzdání formulářů (v termínu pro odevzdání) všemi požadovanými informacemi, popř. podklady k vyplnění některých údajů (např. účetní závěrka je k dispozici až v červnu)?	V případě chybějících podkladů pro vyplnění konkrétních údajů lze ze strany povinné osoby uvést kvalifikovaný odhad těchto údajů (může se jednat např. o ekonomické ukazatele (tržby, investice) nebo objem přenesených dat atd.). Kvalifikovaný odhad nemůže být vymyšlený údaj, ale přibližné určení hodnoty na základě odvození, posouzení relevantních souvisejících informací a zkušenosti povinné osoby, které lze využít v případě, že povinná osoba nemá k dispozici přesné údaje. Tvoří se ve smyslu definice daného ukazatele uvedené v přiděleném formuláři u příslušného ukazatele. Kvalifikovaný odhad je legitimním nástrojem pro vykazování tohoto typu dat a Úřad jej akceptuje.
Po otevření webového (online) formuláře do žádného z polí nelze vepsat žádné údaje (= znaky). Co může být příčinou a jaké existuje řešení?	Je pravděpodobné, že povinná osoba používá zastaralý software. V takovém případě je nutná aktualizace webového prohlížeče. V případě potíží doporučuje Úřad kontaktovat pracovníky, kteří jsou uvedeni v záhlaví formuláře nebo se obrátit na e-mailovou adresu monitoringtrhu@ctu.gov.cz.

	Zároveň je nezbytné ověřit, zda se formulář nenachází např. v odevzdaném stavu, kdy již není jeho editace možná. Pokud je potřeba po odevzdání formuláře dodatečně upravit některé vyplněné údaje, lze se obrátit na kontaktní osoby uvedené v záhlaví formuláře a požádat je o vrácení formuláře k opravě či doplnění.
Kdo povinné osobě uhradí náklady spojené se zpracováním údajů a vyplňováním elektronických formulářů?	Ve věci úhrady finančních nákladů Úřad sděluje, že oprávnění podnikat v elektronických komunikacích je svobodné rozhodnutí každého podnikatele (povinné osoby) a je spojeno i s plněním zákonných povinností spojených s touto podnikatelskou činností. Jednou ze základních povinností je předávání dat Úřadu v požadovaném rozsahu a termínu. Náklady spojené s plněním této povinnosti nese každá povinná osoba sama a jejich úhradu nelze přenášet na oprávněný subjekt, např. Úřad.
Co dělat, když povinná osoba ve sledovaném období podnikatelskou komunikační činnost ukončila nebo přerušila? Je nutné i v takovém případě odevzdat přidělený formulář?	Ano, povinná osoba je povinna odevzdat formulář i v případě, že ve sledovaném období ukončila či přerušila podnikání. Pro tento účel jí bude přidělen specifický tzv. mimořádný formulář v okamžiku, kdy se Úřad o ukončení nebo přerušení činnosti dozví, a to v případě, že k ukončení či přerušení dojde v období od 1. 1. do 31. 10. příslušného roku. Povinné osobě tak nebude přidělen standardní formulář (za 1. pololetí a za celý rok) a splní svou informační povinnost vůči Úřadu již v okamžiku, kdy přidělený mimořádný formulář vyplní a odevzdá. Mimořádný formulář obsahuje pouze ukazatele, ke kterým se vyplňují tokové údaje (souhrnné údaje za sledované období), čímž se liší od pravidelného formuláře. V tomto formuláři však zůstaly zachovány všechny funkcionality pravidelných formulářů a zároveň se s nimi v rámci systému ESD pracuje i stejným způsobem (tj. stejným způsobem se vyplňují, odevzdávají, kontrolují, vrací k opravě či doplnění apod.). Pokud je podnikatelská činnost přerušena nebo ukončena v období od 1. 11. do 31. 12. daného roku, bude povinné osobě přidělen standardní celoroční formulář přidělovaný na začátku následujícího roku, který obsahuje všechny sledované ukazatele. Do tohoto přiděleného formuláře však vyplní povinná osoba, která ukončila nebo přerušila svou podnikatelskou činnost, pouze údaje k tokovým ukazatelům (např. počet minut, tržby za hlasové služby a tržby za datové služby) souhrnně od začátku sledovaného období do data ukončení/přerušení komunikační činnosti a formulář odevzdá v systému ESD. Mimořádný formulář v tomto případě nebude povinné osobě přidělen. Pokud ve sledovaném období povinná osoba žádné služby, příp. sítě neposkytovala, resp. nezajišťovala, může formulář odevzdat s prázdnými poli (není nutné vyplňovat do jednotlivých polí nulové hodnoty), musí však před odevzdáním formuláře z nabídky důvodů nevyplněných sekcí formuláře u každé nevyplněné sekce zaškrtnout důvod „Poskytování služeb ve výše uvedené sekci jsme ukončili/přerušili.“

Jak vyplnit ukazatele o účastnících a tržbách za službu rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu sledovaných v sekci 6 formuláře ART?	Služby rozhlasového a televizního vysílání poskytované prostřednictvím internetového protokolu představují způsob distribuce audiovizuálního obsahu pomocí internetového protokolu, a to buď samostatně a odděleně od služby přístupu k internetu s garantovanou kvalitou přenosu (IPTV managed) nebo s využitím služby přístupu k internetu (přístup k vysílání formou OTT), které umožňují přístup k rozhlasovému nebo televiznímu vysílání pouze účastníkům, kteří uzavřeli smlouvu na přístup k tomuto vysílání. Součástí poskytovaného obsahu musí být nabídka/služba lineárního (živého) televizního vysílání, přičemž služba může umožňovat i zpětné zhlédnutí a zahrnovat i videotéku/archiv pořadů/filmů (video na vyžádání – VoD). Službou rozhlasového a televizního vysílání není služba umožnění přístupu k obsahu bez lineárního televizního vysílání. Nezáleží na tom, prostřednictvím jakého koncového zařízení jsou služby konzumovány (set-top box, mobilní telefon, tablet, chytrá TV, PC). Do ukazatele se zahrnují jak služby plně placené, tak i poskytované za zvýhodněnou/symbolickou cenu (například v balíčku služeb). Zahrnují se jak služby samostatně poskytované, tak poskytované v balíčku s ostatními službami elektronických komunikací (zahrnuta by měla být jen poměrná část tržeb za službu rozhlasového a televizního vysílání). V případě, že se jedná o služby poskytované bezplatně (například základní balíčky TV služby dostupné zdarma ke službě přístupu k internetu zpravidla po přihlášení nebo registraci), jsou do ukazatele zahrnuti pouze ti účastníci, kteří službu využili alespoň jednou za sledované období (kalendářní rok). Ukazatel nezahrnuje IPTV OTT službu rozhlasového a televizního vysílání, která je účastníkovi dostupná jako doplňková součást již poskytované služby rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím satelitního vysílání nebo kabelové televize (za něž byly údaje o účastnících vyplněny v jiných ukazatelích v sekci 6).